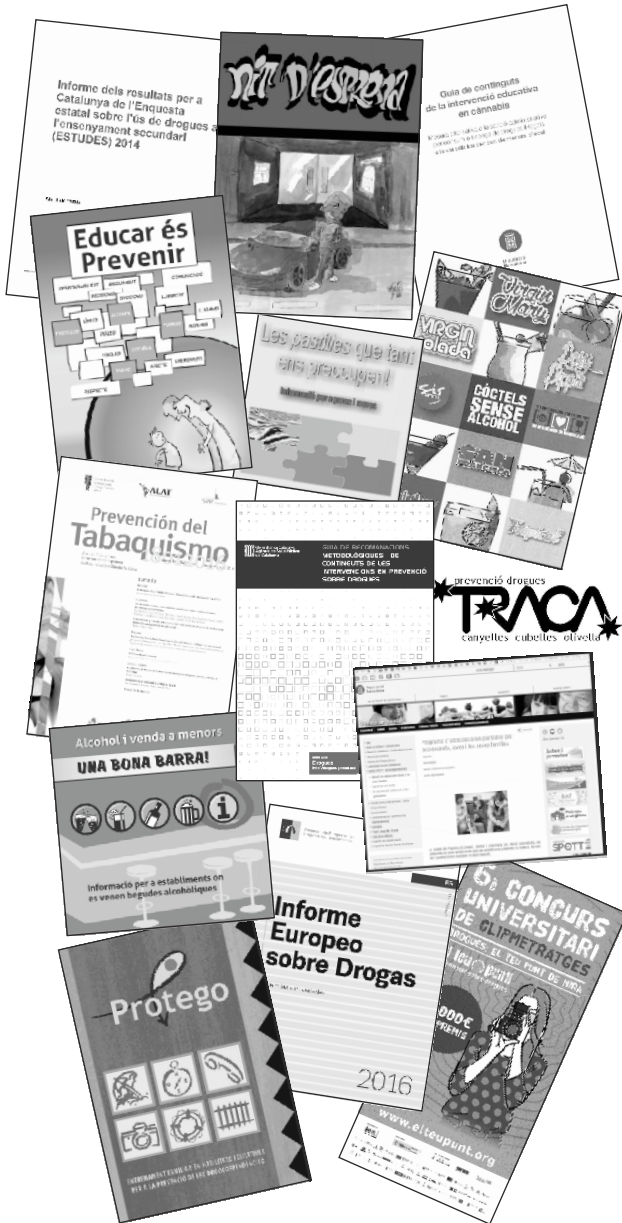

prevenimpuntdro

Butlletí d'informació sobre prevenció de drogodependències a Catalunya Número 47

prevenimpuntdro és un programa de l'associació:

PDS
PROMOCIÓ I DESVOLUPAMENT SOCIAL

amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies

i la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya
Subdirecció General de Drogodependències

En aquest número...

Editorial

2

Presentació dels continguts més rellevants d'aquest número.

Cop d'ull a la recerca

2

Presentació de les característiques i els principals resultats d'un estudi que analitza les possibles seqüeles sobre la salut i la qualitat de vida a l'edat adulta de consumir cànnabis a l'adolescència.

Materials

3

Guia de continguts de la intervenció educativa en cànnabis – per treballar amb menors denunciats per consum o tinença de cànnabis a la via pública (guia).

Guia de recomanacions metodològiques i de continguts de les intervencions en prevenció sobre drogues – per a professionals (guia electrònica).

Una bona barra! – per a propietaris i treballadors de locals on es ven alcohol (tríptic).

En pràctica

4

Presentació i comentaris dels principals resultats de l'estudi de seguiment dels efectes del programa PROTEGO de prevenció familiar selectiva, al cap d'un any de la seva aplicació.

Navegant

4

Presentació del nou web del programa TRACA, de prevenció de conductes de risc relacionades amb el consum de drogues i la sexualitat, del Consell Comarcal del Garraf i els ajuntaments de Canyelles, Cubelles i Olivella.

Finestra oberta

5

Presentació, en primer lloc, dels principals resultats i tendències del consum de drogues entre els estudiants d'ensenyaments secundaris de Catalunya, a propòsit de la publicació de l'Informe de resultat per a Catalunya de la darrera Enquesta estatal sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari (ESTUDES) 2014, i en segon lloc, de les característiques del Programa Prevenció de Drogodependències del Consell Comarcal de l'Ait Empordà, que es porta a terme des de fa més de quinze anys.

Amb poques paraules

6

Comentaris i notícies breus, d'aquí i d'arreu, sobre temes d'interès diversos relacionats amb les drogues i les drogodependències.

El calaix

6

Comentaris al voltant d'un estudi que analitza l'impacte mediambiental del tabac, un aspecte al que no se li ha prestat gaire atenció i que també pot tenir implicacions preventives.

Pot tenir conseqüències negatives sobre la salut i la qualitat de vida en l'edat adulta consumir cànnabis a l'adolescència? A aquesta pregunta intenten respondre uns investigadors australians que han dut a terme un estudi de metanàlisi integrant les dades de tres grans estudis longitudinals i que resumim en la secció dedicada a la recerca d'aquest número. També hi trobareu un resum dels resultats del seguiment a un any de l'avaluació del programa de prevenció familiar selectiva "Protego", un programa que va néixer a Catalunya fa uns quants anys i que s'ha anat estenent a diferents llocs; informació sobre nous materials útils per a la prevenció i adreçats a finalitats i públics diversos; una presentació del nou web del programa TRACA del Consell Comarcal del Garraf i els ajuntaments de Canyelles, Cubelles i Olivella; un resum de les tendències actuals del consum de drogues entre els estudiants d'ensenyaments secundaris de Catalunya, a la llum de les dades de la darrera enquesta ESTUDES; una presentació breu del programa de prevenció de drogodependències del Consell Comarcal de l'Alt Empordà; i altres continguts que esperem que siguin del vostre interès.

Cop d'ull a la recerca

Consumir cànnabis a l'adolescència pot comprometre la salut i la qualitat de vida a l'adulthood

A Catalunya –com a molts altres països– el cànnabis és la droga il·legal més consumida. Segons l'última enquesta estatal sobre ús de drogues a l'ensenyament secundari (ESTUDES 2014) el 37,1% d'estudiants catalans d'aquesta etapa l'havia provat, el 33,7% n'havia consumit l'últim any i el 23,4% ho havia fet dins dels últims trenta dies. També en aquest darrer període, l'1,9% n'havia consumit gairebé tots els dies. A més, un 3% (3,5% dels nois i 2,6% de les noies) presentava un consum problemàtic. L'edat mitjana d'inici del consum és de 14,6 anys (14,5 els nois i 14,7 les noies). Tanmateix, un 12,6% d'estudiants de 14 anys ja n'havia consumit el darrer més. Aquestes dades trenquen la tendència a la baixa que s'havia observat en els darrers anys.

“Hi ha una clara relació dosi resposta entre el consum de cànnabis abans dels 17 anys i diferents aspectes del desenvolupament de la persona que poden comprometre la seva salut i qualitat de vida.”

Alhora, en el decurs dels darrers anys a bona part del món –també a casa nostra– s'han produït canvis importants en les actituds socials envers el cànnabis que han donat lloc a moviments cap a la despenalització del seu consum en alguns països i cap a seva legalització en altres. Tots aquests canvis estan tenint lloc mentre continua obert el debat sobre les conseqüències socials i de salut a llarg termini que pot tenir el consum de cànnabis per part dels adolescents.

Una prevalença elevada de consum de cànnabis entre els adolescents és preocupant perquè l'adolescència sembla ser una etapa del desenvolupament especialment vulnerable pel que fa les possibles seqüeles posteriors de l'exposició al cànnabis, alhora que consumir-ne en edats primerenques s'associaria amb un risc més alt de problemes. Tanmateix, l'evidència disponible sobre aquests temes no és conclouent. Així, per exemple, diferents estudis atribueixen al consum de cànnabis un major risc d'absentisme i abandonament escolar; però la relació inversa (que sigui l'abandonament de l'escola el que porti al consum) també semblaria factible.

Per aportar llum al tema uns investigadors australians (Silins, Horwood, Patton, *et al.*, 2014) han dut a terme un estudi de metanàlisi integrant les dades de tres grans estudis

longitudinals (estudis amb un seguiment a llarg termini dels participants) d'Austràlia i Nova Zelanda. L'objectiu era estudiar la relació entre la freqüència màxima de consum de cànnabis abans dels 17 anys (des de “mai” a “diari”) i diferents aspectes del desenvolupament de la persona relacionats amb el nivell educatiu assolit, l'ús de drogues, la salut mental i la necessitat de rebre suport dels serveis socials, que van ser avaluats fins a l'edat de 30 anys.

La mostra de l'estudi es va moure entre 2.537 i 3.765 persones, segons l'aspecte analitzat. L'associació entre la freqüència d'ús de cànnabis i els diferents aspectes contemplats es va analitzar amb les dades de cada estudi per separat i per al conjunt de les dades combinades de tots tres. Això va permetre augmentar la mostra i la precisió estadística de l'estudi, contemplar un ventall força ampli de possibles factors de confusió i poder oferir una visió panoràmica de les conseqüències psicosocials i de salut del consum adolescent de cànnabis.

Un cop fets els ajustos necessaris en l'anàlisi estadística per controlar 53 possibles factors de confusió (variables individuals, parentals i dels iguals), els resultats mostren que hi ha relacions estadísticament significatives –amb una clara relació dosi resposta– entre el

consum de cànnabis abans dels 17 anys i cinc dels aspectes estudiats: haver acabat l'educació secundària, tenir un títol universitari, haver desenvolupat dependència al cànnabis, fer ús d'altres drogues i haver fet un intent de suïcidi. Així, fumar cànnabis diàriament abans dels 17 anys s'associa amb un 62% menys de probabilitats de completar estudis secundaris o d'assolir un títol universitari i amb una probabilitat 18 vegades més gran de desenvolupar dependència al cànnabis, 8 vegades més gran d'usar altres drogues i 7 vegades més gran d'haver fet un intent de suïcidi. Per tant, consumir cànnabis durant l'adolescència s'associa clarament amb un major risc de problemes en el desenvolupament posterior de les persones. Aquests resultats concorden amb els d'altres treballs sobre el consum de cànnabis en edats primerenques.

Els autors indiquen que, tant les característiques de l'estudi com les seves dades, recolzen –no proven– la possibilitat de relacions de causa efecte entre l'ús de cànnabis a l'adolescència i els aspectes psicosocials i de salut comentats més amunt. És a dir, que la seva evolució pugui ser atribuïble (en bona part) al fet d'haver usat cànnabis abans dels 17 anys.

Els resultats d'aquest estudi són rellevants en el marc actual de ràpids canvis polítics i legals en pro de la despenalització o de la legalització del cànnabis que estan en marxa a diferents països, mostrant els efectes que podria comportar fer més accessible el cànnabis als joves i assenyalant la importància de protegir els adolescents dels efectes potencialment adversos del seu consum.

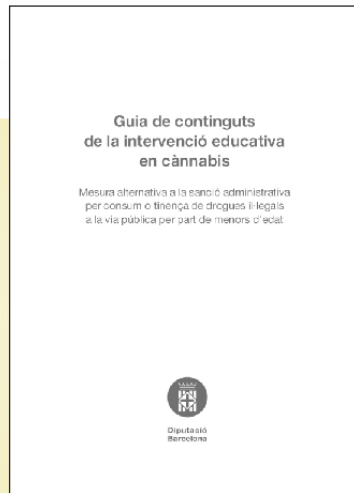
Per continuar llegint: Silins E, Horwood J, Patton C, *et al.* (2014). Young adult sequelae of adolescent cannabis use: an integrative analysis. *The Lancet Psychiatry*, 1 (4): 286-293.

Accessible a: <http://bit.ly/2ePk0Uz>

Guia de continguts de la intervenció educativa en cànnabis

Guia de la Diputació de Barcelona adreçada als professionals de la prevenció de les drogodependències que treballen amb menors que han estat denunciats per una infracció administrativa relacionada amb el consum o la tinença de cànnabis a la via pública. Constitueix una eina pràctica per dissenyar intervencions educatives alternatives a la sanció administrativa, coherents, estructurades i de qualitat, partint de models teòrics de referència i de l'experiència pràctica de treball amb aquests menors. Elaborada per l'associació PDS, Promoció i Desenvolupament Social, incorpora idees, coneixements i experiències de professionals de diferents ens locals i vol ser un document complementari de la *Guia de recomanacions per a la implementació del protocol de prevenció sobre drogues ASA (alternativa a la sanció administrativa)* de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (veure Prevenim.DRO número 36). La guia, de 118 pàgines, ofereix pautes metodològiques per dissenyar una intervenció educativa mínima adaptada al perfil individual de cada menor, organitzada en una sessió d'acollida, tres de treball amb el menor, dues de treball amb la família i una última de tancament del procés.

Accessible a: <http://goo.gl/PPmku>

Una bona barra! Alcohol i venda a menors

Tríptic adreçat a propietaris i treballadors d'establiments on es venen begudes alcohòliques (bars, pubs, discoteques, etc.) per conscienciar sobre els motius i la importància de no vendre alcohol a menors d'edat i de les conseqüències de fer-ho. Elaborat per l'associació PDS, Promoció i Desenvolupament Social, amb la col·laboració d'EdPAC i la participació (mitjançant consulta) de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, l'Ajuntament de Saragossa i les entitats Alborada (Galícia) i AESED (València), forma part dels materials de suport del programa "T'ho empasses tot?", de prevenció del consum d'alcohol en la població més jove, finançat pel Plan Nacional sobre Drogas. Disponible en català i castellà i en versió impresa i digital, informa sobre la llei, de per què és prohibit vendre alcohol a menors, de les seves possibles conseqüències (legals, comercials i socials) i de com evitar-les. Pot ser un bon material complementari en actuacions preventives comunitàries.

Accessible a: <http://goo.gl/qXDLtA>

Més informació: PDS, Promoció i Desenvolupament Social. Tel.: 934 307 170

Guia de recomanacions metodològiques i de continguts de les intervencions en prevenció sobre drogues

Guia de la Subdirecció general de drogodependències del Departament de Salut que recull l'experiència i l'evidència acumulades al llarg dels anys en matèria de prevenció dels problemes associats al consum d'alcohol i altres drogues, per presentar les característiques i els components que defineixen els programes exitosos i de qualitat. Adreçada als equips tècnics que planifiquen i implementen actuacions en diversos àmbits, tant de prevenció del consum com de reducció de riscos, presenta la informació en un format pràctic i breu pensat per ajudar a definir el què i el com de les intervencions. La guia, de 108 pàgines, publicada en edició electrònica, formula recomanacions sobre els determinants que convé treballar, els models teòrics que poden ser útils i la metodologia més adequada per a cada tipus d'intervenció. Elaborada en col·laboració amb l'associació PDS, Promoció i Desenvolupament Social, complementa la Guia de recomanacions per a la planificació de les intervencions en prevenció sobre drogues (veure Prevenim.DRO número 46), per la qual cosa és recomanable fer-ne un ús conjunt.

Accessible a: <https://goo.gl/5apw8L>

Efectes del programa Protego un any després de l'aplicació

El programa Protego s'adreça al treball amb pares i mares amb fills d'edats entre 9 i 13 anys i que presenten manca d'habilitats per educar els fills d'una manera adequada, la qual cosa els fa tenir més risc de desenvolupar problemes de conducta. S'aplica en 8 sessions setmanals en grup i s'orienta a fomentar la parentalitat positiva i les habilitats educatives dels participants per reduir així el risc de problemes de conducta —com ara l'abús de drogues— en els seus fills.

Protego va néixer a Catalunya fa quinze anys. D'aleshores ençà s'ha estès per diferents països europeus i sud-americans, ha estat reconegut com a bona pràctica europea i s'ha avaluat la seva eficàcia amb un estudi experimental amb grup de control fet a Andalusia, Catalunya, Madrid i València, que ha permès evidenciar la seva capacitat per provocar, després de la seva aplicació, millores en les habilitats parentals dels participants, principalment en relació a la comunicació, la gestió dels conflictes i la vinculació entre pares i fills (veure Prevenim.DRO núm. 46). Però, calia saber si aquests efectes es mantenen en el temps. Per respondre això, s'ha estudiat l'eficàcia del programa en un seguiment de l'avaluació als 12 mesos de l'aplicació.

Aquest seguiment s'ha fet recentment (ha finalitzat el juny de 2016) en els mateixos territoris on es va fer l'avaluació inicial a curt termini, treballant amb els subjectes del grup d'intervenció de l'avaluació inicial (el que va rebre l'aplicació del programa). El grup de control no s'ha inclòs en el seguiment perquè bona part dels seus membres van rebre el programa entre la fi de l'avaluació a curt termini i l'inici del seguiment, perdent així la condició de "controls".

L'aplicació del programa Protego provoca canvis positius en les famílies, que es mantenen gairebé igual un any després.

Per a la recollida de dades del seguiment s'ha convidat tots els subjectes que ha estat possible localitzar un any després, dels 146 que van formar el grup d'intervenció de l'avaluació a curt termini, a participar en una sessió de seguiment a l'inici de la qual se'ls va administrar el mateix qüestionari que havien respost anteriorment dues vegades: abans d'aplicar-los el programa (pre-test) i just després de l'aplicació (post-test). Això ha permès la participació de 74 persones.

Atès que els participants en el seguiment han estat gairebé la meitat dels que van participar en l'avaluació inicial programa, s'han analitzat les característiques sociodemogràfiques del grup del seguiment i del grup del programa al pre-test i el post-test, comprovant que les petites diferències que hi havia no tenien significació estadística. Per tant, el subgrup amb el que s'ha fet el seguiment és representatiu del grup de l'avaluació a curt termini i els resultats del seguiment són generalitzables a tots els participants en l'avaluació del programa.

Valors de les escales en els tres moments: Pre-test, Post-test i Seguiment als 12 mesos

Escales	Pre-test (1)	Signif. (2-1)	Post-test (2)	Signif. (3-2)	Seguiment (3)	Signif. (3-1)
Normes i límits	55.97	p<0,01	62.04	n.s.	62.50	p<0,01
Cohesió familiar	58.02	p<0,01	65.30	n.s.	64.13	p<0,01
Comunicació familiar	38.59	p<0,01	44.12	n.s.	43.84	p<0,01
Supervisió de la conducta	16.68	p<0,01	17.13	n.s.	17.05	n.s.
Gestió de conflictes	13.43	p<0,05	15.26	p<0,05	14.62	p<0,01
Posició familiar sobre drogues	12.95	p<0,01	13.68	p<0,05	14.38	p<0,01

La principal conclusió dels resultats del seguiment de l'avaluació de Protego és que els canvis que provoca el programa es mantenen gairebé igual un any després. Tret de l'escala de "Gestió de conflictes" en la que l'efecte positiu ha disminuït —tot i seguir estant present—, en les escales de "Normes i límits", "Cohesió familiar", "Comunicació" i "Supervisió de la conducta" els efectes es mantenen gairebé sense canvis, i en la de "Posicionament davant les drogues" no sols s'han mantingut, sinó que han millorat amb el temps. Aquests resultats avalen empíricament l'eficàcia del programa Protego en la millora de les habilitats parentals i el seu manteniment en el temps. Alhora, coincideixen amb l'opinió —un any després de l'aplicació— dels pares i mares, atès que el 100% afirmen ser més conscients de la seva responsabilitat en l'educació dels fills, el 97% se senten més capaços de respondre de manera adequada al mal comportament dels fills i el 94% diuen que han après coses que els ajudaran a millorar el comportament del fills i que hi ha coses que ja han millorat a casa seva (els fills escolten més, parlen més, col·laboren més, etc.).

Més informació: pds@pdsweb.org

Navegant

TRACA (Prevenició a Canyelles, Cubelles i Olivella)

Nou web del programa TRACA, del Consell Comarcal del Garraf i els ajuntaments de Canyelles, Cubelles i Olivella, de prevenició de conductes de risc relacionades amb el consum de drogues i la sexualitat, que compta amb la col·laboració de la Direcció General de Joventut (Departament de Treball, Afers Socials i Famílies) i la Diputació de Barcelona. TRACA va néixer l'any 2008, i aquest web recull i permet descarregar, entre altres, els diferents materials (molts d'ells editats sota llicència Creative Commons) que ha elaborat durant aquests anys, fruit de la col·laboració amb entitats públiques i privades, centres educatius, associacions, professionals, etc.

El web presenta la informació agrupada en deu seccions. La primera, general i de presentació i les nou restants donant accés a diferents materials i recursos: "Novetats", que informa sobre els darrers materials produïts i que també inclou vídeos i informació (cartells, programa, etc.) sobre jornades de treball recents o properes; "Info drogues", que permet accedir a fullets i *flyers* informatius sobre diferents substàncies i per a diferents edats; "Stickers", amb accés a enganxines de les diferents campanyes del programa; "Campanyes" (cartells i *flyers* de campanyes de prevenició); "Col·laboracions" (materials d'altres organismes en que el programa ha col·laborat en la seva elaboració); "Vídeo" (vídeos preventius, de jornades, entrevistes, etc.); "Imatges sex" (recull d'imatges sobre sexualitat i afectivitat); "Info sex" (informació i material per a adolescents i joves amb reflexions i orientacions sobre sexualitat i afectivitat); i "Calaix de sastre", que ofereix informació i recursos molt diversos, entre els quals un model de contracte educatiu entre pares i fills per gestionar els usos del telèfon mòbil.

Adreça del web: <http://tracagarraf.cat>

Característiques i tendències de l'ús de drogues entre els estudiants de 14 a 18 anys

L'any 2014 es va fer una nova enquesta sobre l'ús de drogues entre els estudiants de 14 a 18 anys, de la sèrie que es fa cada dos anys a Espanya per conèixer la situació i les tendències del consum de drogues en aquesta població i obtenir informació per ajudar a dissenyar i avaluar polítiques sobre drogues. Tot i ser una enquesta d'àmbit estatal, el Departament de Salut explota les dades de la mostra catalana i elabora un informe, que ha fet públic l'any 2016. La mostra catalana la van formar 2.510 estudiants d'ESO, batxillerat i CFGM de 58 centres educatius.

Consum d'alcohol. L'alcohol va ser la droga més consumida. El 78,9% l'havia provat alguna vegada i el 68,0% n'havia pres l'últim mes, essent el consum una mica més alt entre els nois que entre les noies. L'edat mitjana d'inici del consum va ser als 13,8 anys i als 14,6 la de les borratxeres. El 50,8% s'havia emborratxat alguna vegada i el 23,7% ho havia fet en els darrers trenta dies. L'any 2014, les borratxeres en els darrers trenta dies van disminuir 3,7 punts respecte de l'any 2012, però els indicadors de consum es van mantenir estables, trencar-se de nou la tendència decreixent observada anys enrere.

Consum de tabac. El tabac va ser la segona substància més consumida. El 45,5% n'havia consumit alguna vegada, el 30,8% ho havia

fet dins dels últims trenta dies i l'11% havia fumats diàriament els darrers trenta dies. Totes les prevalències de consum són una mica més altes entre els nois que entre les noies, excepte per al consum diari. L'edat mitjana d'inici del consum va ser de 13,8 anys (la mateixa que per a l'alcohol). En el 48,6% de les llars dels estudiants alguna persona fumava diàriament. L'any 2014 les prevalències del consum de tabac van ser similars a les de l'any 2012, mantenint-se estable l'important descens observat en anys anteriors.

Consum de tranquil·litzants o somnífers (hipnosedants). El consum d'hipnosedants, amb recepta mèdica o sense, va ser del 18,6% alguna vegada a la vida i del 7,1% dins dels últims trenta dies. El consum sense recepta va ser inferior, amb prevalències d'ús del 9,3% algun cop a la vida i del 3,5% en els últims trenta dies. El consum estava més estès entre les noies que entre els nois. L'edat mitjana d'inici del seu d'hipnosedants, amb recepta mèdica o sense, va ser de 13,6 anys i de 14,1 anys per al consum sense recepta. Les prevalències de consum l'any 2014 van ser totes una mica més altes que les de l'any 2012.

Consum de cànnabis. El cànnabis va ser, de llarg, la droga il·legal més consumida, amb una edat mitjana d'inici de 14,6 anys. El

37,1% l'havien provat algun cop i el 23,4% n'havien consumit en els últims trenta dies. El consum diari va ser de l'1,9% i el consum problemàtic del 3,0%. Per a tots els indicadors de consum els valors van ser més alts per als nois que per a les noies. La preparació més consumida va ser la marihuana (74,1%), si bé un 23,6% consumia tant marihuana com haixix, i el 86,1% ho feia barrejat amb tabac. L'any 2014 les prevalències d'ús de cànnabis van ser més altes que el 2012, trencant-se la tendència decreixent d'anys anteriors.

Consum de cocaïna i altres drogues. L'any 2014 el 4,1% dels estudiants de 14 a 18 anys havia provat la cocaïna. L'edat mitjana d'inici del consum van ser de 14,8 anys. Els indicadors de consum de 2014 van ser molt semblants als de 2012, estabilitzant-se la tendència a la baixa que s'observava des de feia anys. Les altres drogues (èxtasi, amfetamines, al·lucinògens, etc.) van presentar prevalències màximes de l'1,8% per a haver-les provat, amb més consum entre els nois que entre les noies, però amb prevalències molt inferiors a les de 2012 en tots els casos.

Més informació: Informe dels resultats per a Catalunya de l'Enquesta estatal sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari (ESTUDES) 2014.

Accessible a: <http://goo.gl/mXBZsf>

Programa Prevenció de Drogodependències del Consell Comarcal de l'Alt Empordà

L'Àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà gestiona des de 1999 un Programa de Prevenció de Drogodependències amb activitats adreçades als adolescents i joves de la comarca, les seves famílies i els agents socials amb capacitat d'incidir sobre la població destinatària. Des del seu inici, el Programa Comarcal de l'Alt Empordà entén l'abús i la dependència de les drogues com un problema multicausal, complex i en evolució constant, amb repercussions a nivell personal, familiar i social, que requereix respostes planificades i flexibles, sostingudes en el temps i amb implicació de la comunitat. Amb els anys, les activitats del Programa han anat canviant per adaptar-se a les noves necessitats i als patrons canviant en l'ús de drogues. Actualment, s'agrupen al voltant de tres àmbits: escolar, familiar i comunitari.

En l'àmbit escolar, l'acció s'orienta a propiciar que els adolescents i joves rebin una educació sobre drogues que els aporti coneixements, actituds i habilitats per prendre decisions apropiades sobre l'ús de drogues per tal d'evitar-lo, retardar-lo o, si més no, limitar-lo. Entre les activitats d'aquest àmbit destaca un Concurs de Cartells sobre el tabac convocat anualment en ocasió del Dia Mundial sense Tabac, a més de l'ofertament d'activitats preventives als centres educatius a través de la "Motxilla Pedagògica", un recurs que aglutina l'oferta de les diferents àrees del Consell Comarcal als centres educatius. Això permet aplicar, entre altres, els programes "T'ho empasses tot?" (per prevenir el consum d'alcohol entre els adolescents), "Sota Pressió" (proposta educativa sobre la pressió de grup i la presa de decisions) o "Febre del Divendres Nit" (per afavorir decisions adequades en contextos d'oci en relació a l'ús de drogues, la conducció i les relacions sexuals, a 4t d'ESO).

En l'àmbit comunitari es busca fomentar la coresponsabilitat entre els diferents serveis, que els missatges preventius dels diferents sectors de la comunitat es potenciïn mútuament i que la població contacti i es vinculi amb serveis comunitaris que tenen una influència protectora sobre les conductes problemàtiques. Entre les accions en aquest àmbit s'inclouen la participació en la Taula Comarcal de Salut Jove, un Servei de Mesures Educatives Alternatives a la Sanció Administrativa per consum de drogues en espais públics (SMEASA) i un Servei d'Orientació sobre Drogues per adolescents, pares i professionals de la comarca (SOD).

En l'àmbit familiar les activitats s'orienten a fer els pares i les mares més conscients de la seva funció educativa, a estimular la reflexió sobre les seves pròpies pautes educatives i a millorar les seves habilitats educatives. Això es fa principalment amb els programes "Moneo" (per la població general amb fills preadolescents) i "Protego" (per població en risc social).

Ahora, al llarg dels anys també s'han elaborat materials educatius i de sensibilització adreçats a diferents grups de la població i sobre diferents substàncies en funció del patró evolutiu del seu consum. En són exemples el còmic "Nit d'estrena" (fet per joves i per a joves), el díptic "Les pastilles que tant ens preocupen" (per pares i mares), el tríptic "Alcohol i conduir. Atura't" (per la població general) o la guia per pares i mares "Educar és prevenir".

Més informació: Consell Comarcal de l'Alt Empordà. Àrea de Benestar. Tel.: 972 677 050

Amb poques paraules

L'Ajuntament de Begues promou els còctels sense alcohol. En el marc de la seva campanya anual de prevenció de prevenció del consum abusiu d'alcohol "Veure abans de Beure" (veure Prevenim.DRO núm. 42), l'Ajuntament de Begues, promociona els còctels sense alcohol a través del web de la campanya i amb una postal que conté diverses receptes amb codis QR per accedir a vídeos que mostren com preparar-los. **Més informació a:** <http://veureabansdebeure.cat>

Nou programa d'addicció a les pantalles de la Diputació de Barcelona. Per prevenir, detectar i oferir atenció especialitzada en relació a l'addicció a les pantalles (videojocs, telèfon mòbil i internet) als menors de 21 anys residents als municipis de la demarcació de Barcelona i a les seves famílies, i oferir també suport als tècnics municipals en relació a aquesta problemàtica, el centre SPOTT de la Diputació de Barcelona ha endegat un nou programa d'intervenció sobre addicció a les pantalles. El programa ofereix atenció individual i grupal en 4 nivells: atenció immediata, informació i assessorament presencial i telefònica, tractament a joves i atenció a les famílies. S'hi accedeix per derivació dels serveis socials, dels EAIA i d'altres serveis municipals que intervenen amb adolescents i joves.

Més informació a: <https://goo.gl/m6nL1R>

Convocat el 6è Concurs universitari de videoclips sobre drogues. Del 16 de novembre de 2016 fins el 16 de maig de 2017 romandrà obert el període de participació en el 6è Concurs universitari de videoclips sobre drogues (vídeos d'un màxim de 2 minuts) del programa "Tu Punto / El Teu Punt", de l'associació PDS, Promoció i Desenvolupament Social, finançat pel *Plan Nacional Sobre Drogas* i dotat amb 4.000 euros en premis (5 premis entre 1.200 i 400 euros). Hi poden participar estudiants matriculats a qualsevol universitat de l'Estat. **Més informació, bases i formulari d'inscripció a:** <http://goo.gl/NjocnA>

Per estar al dia del panorama europeu en matèria de drogues. L'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies ha publicat l'Informe Europeu sobre Drogues 2016, que ofereix una visió de conjunt de la situació a Europa. A grans trets, mostra indicis d'una major potència en moltes drogues, d'un abús creixent de medicaments, d'una major producció de drogues a Europa o d'un augment de les sobredosis d'heroïna. També posa la mirada en les polítiques sobre el cànnabis o en les amenaces i oportunitats d'internet. **Accessible a:** <http://goo.gl/wACv1>

Properament: VII Jornada de la Xarxa Local de Prevenció de les Drogodependències de la Diputació de Barcelona. Girarà al voltant del tema "Nous Reptes en la Prevenció de les Addiccions" i tindrà a l'Auditori de l'Edifici Migjorn de l'equipament de la Diputació al Recinte Mundet de Barcelona, el 17 de febrer de 2017. **Més informació a:** <http://goo.gl/HytSVn>

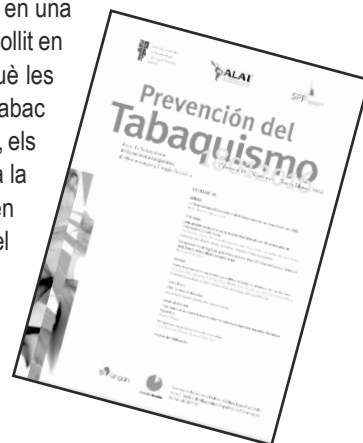
El calaix

Impacte mediambiental del tabac: un aspecte al que sovint no se li presta gaire atenció. L'extensió del consum de tabac al món fa que el seu impacte mediambiental sigui molt important. L'ús de pesticides, la tala d'arbres (desforestació) per fer plantacions o per emprar-los en la curació de les fulles, els incendis, i molt especialment, les burilles que acaben llençades al medi ambient, en són les causes principals. Així, es calcula que al món cada any es consumeixen 6 trilions de cigarrets —pràcticament tots amb filtre— dels quals 4,5 trilions són llançats al medi ambient, amb greus conseqüències. En primer lloc, perquè els filtres són fotodegradables, però no biodegradables —cap dels intents per aconseguir un filtre biodegradable no ha tingut èxit— i s'estima que calen entre 8 i 12 anys per a la seva total descomposició. Així, s'entén que en una campanya de recollida d'escombraries al mar feta l'any 2014 a 91 països les burilles fossin el primer residu recollit en pes, per davant dels embalatges de plàstic. I en segon lloc —i més important encara que el primer— perquè les burilles són residus tòxics. En efecte, els filtres s'han dissenyat per acumular les substàncies nocives del tabac (pesticides, metalls, quitrà, etc.), les quals s'alliberen en contacte amb l'aigua resultant tòxiques per als humans, els animals i el medi ambient i podent arribar a incorporar-se a la cadena alimentària. Així les coses, pel que fa a la prevenció del tabaquisme —i considerant la major sensibilitat mediambiental que té actualment la població, en especial els joves—, potser s'obrin oportunitats per unir esforços d'iniciatives de l'àmbit de la salut i de l'àmbit del medi ambient, per treballar plegats per un objectiu amb interessos comuns: des de la salut per al medi ambient i des del medi ambient per la salut.

Més informació: Granda J.I. et al. "Contaminación medioambiental por colillas del tabaco: el tabaco de cuarta mano". *Prev Tab.* 2016; 18(1): 25-31.

Accessible a: https://issuu.com/separ/docs/prev_tab_18-1

prevenimpuntdro

Edita: PDS · Promoció i Desenvolupament Social

Direcció: Jaume Llariba

Disseny i muntatge: E. Bosch

Fotomecànica i impressió: STUDIUM Talleres Gràfics, S.A.

Dipòsit legal: B.44.871-2000

Voleu donar a conèixer un programa, un material o una notícia?
Voleu que el butlletí tracti algun tema en concret?
Voleu estar en el mailing de distribució?

**FEU-NOS-HO SABER!
Prevenim.dro**

Tel: 934 307 170 · Fax: 934 390 773
E-Mail: prevenim.dro@pdsweb.org

